

РЕШЕНИЕ

КАРАР

с.Новое Ильмово

2020 елның 19 нче мае

№ 65/2

Татарстан Республикасы Чүпрәле муниципаль районы Яңа Элмәле
авыл жирлеге муниципаль хезмәткәрләренә этика һәм хезмәт
тәртібе Кодексын яңа редакциядә раслау турында

«Россия Федерациясендә муниципаль хезмәт турында» 2007 елның 2 мартындагы 25-ФЗ номерлы Федераль закон, Россия Федерациясе Президентының 2002 елның 12 августындагы 885 номерлы «дәүләт хезмәткәрләренә хезмәттә үз-үзен тотышының гомуми принципларын раслау турында» гы Указы, Татарстан Республикасы Муниципаль хезмәт турындагы 25.06.2013 елдагы 50-ТРЗ номерлы Татарстан Республикасы кодексы нигезендә, муниципаль хезмәткәрләренә үз вазыйфай бурычларын үтәүнең нәтижелелеген арттыру максатларында Чүпрәле муниципаль районы Яңа Элмәле авыл жирлеге Советы **КАРАР ИТТЕ:**

1. Татарстан Республикасы Чүпрәле муниципаль районы Яңа Элмәле авыл жирлеге муниципаль хезмәткәрләренә этика һәм хезмәт тәртібе кодексын кушымта итеп бирелә торган редакциядә расларга.

2. Татарстан Республикасы Чүпрәле муниципаль районының Яңа Элмәле авыл жирлеге башлыгына муниципаль хезмәткәрләренә әлеге карар белән шәхсән таныштыруны тәмин итәргә.

3. Татарстан Республикасы Министрлар Кабинетының "Татарстан Республикасы Чүпрәле муниципаль районы Яңа Элмәле авыл жирлеге Советының 2011 ел, 25 февраль, 6/3 нче карары үз көчен югалткан дип санау турында".

4. Әлеге карарны Татарстан Республикасы хокукый мәгълүматының рәсми порталында бастырып чыгарырга, авыл жирлегенә мәгълүмат стендларында һәм Татарстан Республикасы Чүпрәле муниципаль районы сайтында авыл жирлеге бүлегендә урнаштырырга.

5. Әлеге карар рәсми басылып чыккан көнненән үз көченә керә.

6. Әлеге карарның үтәлешен тикшереп торуны Татарстан Республикасы Чүпрәле муниципаль районы Яңа Элмәле авыл жирлеге Советының төзелеш, элемент, әйләнә-тирә мохитне саклау һәм жәмәгать тәртібен саклау буенча даими комиссиясенә йөкләргә.

Яңа Элмәле авыл жирлеге башлыгы:

Р.Н. Дружков

Кодекс

Татарстан Республикасы Чүпрәле муниципаль районы Яңа Элмәле авыл
жирлеге муниципаль хезмәткәрләренең этика һәм хезмәт тәртибе

1. Гомуми нигезләмәләр

1. Татарстан Республикасы Чүпрәле муниципаль районы Яңа Элмәле авыл
жирлеге муниципаль хезмәткәрләренең этика һәм хезмәт тәртибе кодексы (алга
таба - Кодекс) Россия Федерациясе һәм Татарстан Республикасы
Конституциясе, 2008 елның 25 декабрендәге 273-ФЗ номерлы «Коррупциягә
каршы тору турында», 2007 елның 2 мартындагы 25-ФЗ номерлы «Россия
Федерациясендә муниципаль хезмәт турында», Россия Федерациясе
Президентының 2002 елның 12 августындагы указы нигезендә эшләнгән. №
885» дәүләт хезмәткәрләренең хезмәттә үз-үзен тотышының гомуми
принципларын раслау турында " Татарстан Республикасы Законы, Муниципаль
хезмәт турында 2013 елның 25 июнендәге 50-ТРЗ номерлы Татарстан
Республикасы Кодексы, муниципаль хезмәткәрләренең этик нормаларын һәм
хезмәттәге үз-үзләрен тоту кагыйдәләрен билгеләү, шулай ук муниципаль
хезмәткәрләренең абруен, гражданнарның жирле үзидарә органнарына
ышанычын ныгытуга ярдәм итү максатларында муниципаль хезмәткәрләренең
этик нормаларын һәм хезмәт тәртибен билгеләү максатларында.

2. Кодекс профессиональ хезмәт этикасының һәм хезмәт тәртибенең төп
кагыйдәләренең гомуми принципларыннан гыйбарәт, алар Татарстан
Республикасы Чүпрәле муниципаль районы Яңа Элмәле авыл жирлеге жирле
үзидарә органнарының муниципаль хезмәткәрләре биләгән вазыйфаларына
бәйсез рәвештә эш итәргә тиеш.

3. Татарстан Республикасы Чүпрәле муниципаль районының Яңа Элмәле
авыл жирлегенә муниципаль хезмәткә керүче Россия Федерациясе гражданы
элегә кодекс нигезләмәләре белән танышырга һәм хезмәт эшчәнлегә
процессында, шул исәптән «Интернет» мәгълүмат-телекоммуникация
челтәреннән файдаланып, аларны үтәргә тиеш.

4. Каждый муниципальный служащий должен принимать все необходимые
меры для соблюдения положений Кодекса, а каждый гражданин Российской
Федерации вправе ожидать от муниципального служащего поведения в
отношениях с ним в соответствии с положениями Кодекса.

5. Кодекстың максаты-муниципаль хезмәткәрләренең этик нормаларын һәм
хезмәт тәртибе кагыйдәләрен билгеләү, шулай ук муниципаль хезмәткәрләренең
абруен, гражданнарның дәүләт органнарына һәм жирле үзидарә органнарына

ышанычын ныгытуга ярдәм итү һәм муниципаль хезмәткәрләрнең бердәм тәртип нормаларын тәэмин итү.

6. Кодекс муниципаль хезмәткәрләр тарафыннан үз вазыйфай бурычларын үтәүнең нәтижәлелеген арттыруга юнәлдерелгән.

7. Кодекс муниципаль хезмәт өлкәсендә тиешле эхлак, жәмәгать аңында муниципаль хезмәткә ихтирамлы мөнәсәбәт формалаштыру өчен нигез булып тора, шулай ук муниципаль хезмәткәрләрнең жәмәгать аңы һәм эхлагы, аларның үз-үзләрен контрольдә тоту институты буларак чыгыш ясый.

8. Муниципаль хезмәткәрләр тарафыннан Кодекс нигезләмәләрен белү һәм үтәү аларның һөнәри эшчәнлегенә сыйфатын һәм хезмәттә үз-үзен тотышын бәяләү критерийларының берсе булып тора.

II. Муниципаль хезмәткәрләрнең хезмәт урынында үз-үзен тотышы принциплары һәм кагыйдәләре

9. Муниципаль хезмәткәрләрнең хезмәт тәртибенең төп принциплары муниципаль хезмәттә булу белән бәйлә рәвештә Россия Федерациясе гражданның үз-үзләрен тотышының нигезе булып тора.

10. Дәүләт, жәмгыять һәм гражданны алдында жаваплылык тоеп, муниципаль хезмәткәрләр бурычлы:

а) дәүләт органның һәм жирле үзидарә органның нәтижәле эшен тәэмин итү максатларында вазыйфа йөкләмәләрен намус белән һәм югары профессиональ дәрәжәдә башкарырга;;

б) вазыйфай бурычларын башкарганда, расасына, милләтенә, теленә, диненә һәм башка шартларга бәйсез рәвештә, кеше һәм гражданның хокукларын, ирекләрен һәм законлы мәнфәгатьләрен, шулай ук оешмаларның хокукларын һәм законлы мәнфәгатьләрен үтәргә.;

в) барлык физик һәм юридик затларга һәм оешмаларга тигез, тугры мөнәсәбәтне тәэмин итәргә, нинди дә булса Ижтимагый яки дини берләшмәләргә, һөнәри яки социаль төркемнәргә, гражданның һәм оешмаларга өстенлек бирмәскә һәм мондый берләшмәләргә, төркемнәргә, оешмаларга һәм оешмаларга карата алдан кисәтмәскә;;

г) вазыйфай бурычларны намус белән башкаруга комачаулаучы нинди дә булса шәхси, мөлкәт (финанс) һәм башка мәнфәгатьләр йогынтысына бәйлә гамәлләр кылмаска;

д) сәяси партияләр, башка ижтимагый һәм дини берләшмәләр һәм башка оешмалар карарларының үз һөнәри хезмәт эшчәнлегенә йогынты ясау мөмкинлеген юкка чыгара торган нейтральлекне сакларга;

е) гражданны һәм вазыйфай затлар белән эш иткәндә корректлылык һәм игътибарлылык күрсәтергә;

ж) Россия Федерациясе халыкларының эхлакый гореф-гадәтләренә һәм гореф-гадәтләренә хөрмәт күрсәтергә;

з) төрле этник һәм социаль төркемнәрнең, шулай ук конфессияләрнең мәдәни һәм башка үзенчәлекләрен исәпкә алырга;

1) милләтара һәм конфессияара татулыкка ярдәм итәргә;

к) Муниципаль орган абруена яисә абруена зыян китерергә сәләтле низаглы хәлләргә юл куймаска.

л) кеше һәм граждан хокуклары һәм ирекләрен тану, үтәү һәм яклау дәүләт органнары һәм жирле үзидарә органнары, шулай ук муниципаль хезмәткәрләр эшчәнлегенә төп мәгънәсен һәм эчтәлеген билгеләүдән чыгып эш итәргә.;

м) үз эшчәнлеген тиешле дәүләт органы һәм жирле үзидарә органы вәкаләтләре чикләрендә, үзара хезмәттәшлек барышында жирле үзидарә органының функциональ оештыру структурасында субординацияне һәм аңа буйсынуны үтәп, гамәлгә ашырырга.;

н) нинди дә булса профессиональ яки социаль төркемнәргә һәм оешмаларга өстенлек бирмәскә, аерым гражданның, профессиональ яки социаль төркемнәренң һәм оешмаларның йогынтысыннан бәйсез булырга тиеш; турында) яллаучы (эш бирүче) вәкиленә, прокуратура органнарына яисә башка дәүләт органнарына яисә жирле үзидарә органнарына коррупциячел хокук бозулар кылуга тарту максатларында нинди дә булса затларга мөрәжәгать итүнең барлык очраклары турында хәбәр итәргә.;

п) федераль законнарда билгеләнгән чикләүләргә һәм тыюларны үтәргә, муниципаль хезмәт үтүгә бәйлә бурычларны үтәргә;

р) хезмәт, һөнәри этика нормаларын һәм эшлекле тәртип кагыйдәләрен үтәргә;

с) Россия һәм башка дәүләтләр халыкларының горәф-гадәтләренә һәм горәф-гадәтләренә түземлек һәм хөрмәт күрсәтергә, төрле этник, социаль төркемнәр һәм конфессияләренң мәдәни һәм башка үзенчәлекләрен исәпкә алырга, милләтара һәм конфессияара татулыкка ярдәм итәргә;

т) муниципаль хезмәткәрләренң вазыйфаи бурычларын намуслы башкаруында шик уятырга мөмкин булган тәртиптән тыелырга, шулай ук аның абруена яисә жирле үзидарә органы абруена зыян китерергә сәләтле низаглы ситуацияләрдән котылырга.;

у) мәнфәгатьләр каршылыгын булдырмау һәм мәнфәгатьләр каршылыгын жайга салу буенча Россия Федерациясе законнарында каралган чараларны күрергә;

ф) шәхси характердагы мәсьәләләргә хәл иткәндә дәүләт органнары, жирле үзидарә органнары, оешмалар, вазыйфаи затлар, муниципаль хезмәткәрләр һәм гражданны эшчәнлегенә йогынты ясау өчен хезмәт урыныннан файдаланмаска;

х) муниципаль хезмәткәрнең вазыйфаи вазыйфаларына кермәсә, дәүләт органы яисә жирле үзидарә органы, аның житәкчесе эшчәнлегенә карата гавами фикерләрдән, фикерләрдән һәм бәяләрдән тыелырга.;

ц) дәүләт органында яки жирле үзидарә органында ачык чыгышлар ясау һәм хезмәт мәгълүматы бирү кагыйдәләрен үтәргә;

ч) массакуләм мәгълүмат чаралары вәкилләренә эшчәнлегенә дәүләт органы яисә жирле үзидарә органы эше турында жәмгыятькә мәгълүмат бирү буенча ихтирамлы мөнәсәбәттә булырга, шулай ук билгеләнгән тәртиптә дәрәс мәгълүмат алуда ярдәм итәргә.;

ш) Россия Федерациясе территориясендә товарлар, эшләр, хезмәт күрсәтүләр һәм граждан хокукларының башка объектларына чит ил

валюотасында (шартлы акчалата берэмлеклөрдә) бәяне билгеләүдән, шул исәптән массакуләм мәгълүмат чараларында ачык чыгышлардан тыелырга., - Россия Федерациясе резидентлары арасында килешүләр суммасы, Россия Федерациясе бюджет системасының барлык дәрәжәләрдәге бюджетлар күрсәткечләре, дәүләт һәм муниципаль бурыч алулар, дәүләт һәм муниципаль бурыч күләме, мәгълүматларны төгәл тапшыру өчен кирәк булган йә Россия Федерациясе законнарында, Россия Федерациясенә халыкара килешүләрендә, эшлекле әйләнеш горөф-гадәтләрендә каралган очраклардан тыш;

щ) даими омтылырга тәмин итү мөмкин кадәр нәтижәләрәк файдалану ресурслар белән булган өлкәсендә аның жаваплылык;

ы) үз вәкаләтләре чикләрендә милләтара һәм конфессияналар татулыкны ныгытуга, Татарстан Республикасы территориясендә яшәүче Россия Федерациясе халыкларының телләрен һәм мәдәниәтен саклап калуга һәм үстерүгә, мигрантларны социаль һәм мәдәни адаптацияләүгә, милләтара (этникара) конфликтларны профилактикалауга юнәлдерелгән чараларны гамәлгә ашыру өчен шартлар тудырырга;;

э) барлык физик һәм юридик затларга һәм оешмаларга тигез, тугры мөнәсәбәт тәмин итәргә, нинди дә булса Ижтимагыый яки дини берләшмәләргә, һөнәри яки социаль төркемнәргә, гражданнырга һәм оешмаларга өстенлек бирмәскә һәм мондый берләшмәләргә, төркемнәргә, гражданнырга һәм оешмаларга карата алдан кисәтмәскә;;

11. Муниципаль хезмәткәрләр Россия Федерациясе Конституциясен, конституциячел һәм федераль законнары, Россия Федерациясенә башка норматив хокукый актларын үтәргә тиеш.

12. Муниципаль хезмәткәрләр үз эшчәнлегендә сәяси, икътисадыый максатчанлыктан чыгып йә башка мотивлар буенча законнары һәм башка норматив хокукый актларны бозмаска тиеш.

III. Муниципаль хезмәткәрләренә коррупциягә каршы үз-үзләрен тотышы стандарты

13. Муниципаль хезмәткәрләр коррупция күренешләренә каршы торырга һәм аны профилактикалау буенча Россия Федерациясе законнарында билгеләнгән тәртиптә чаралар күрергә тиеш.

14. Муниципаль хезмәткәрләр алар тарафыннан вазыйфаи бурычларны үтәгәндә мәнфәгәтләр каршылыгына китерә яки китерә торган шәхси кызыксынуга юл куймаска тиеш. Муниципаль хезмәт вазыйфасына билгеләнгәндә һәм вазыйфаи бурычларны үтәгәндә муниципаль хезмәткәр үзенә шәхси кызыксынуы булуы яки аның вазыйфаи бурычларын тиешенчә үтәүгә йогынты ясаы турында белдерергә тиеш.

15. Муниципаль хезмәткәр үзе һәм Татарстан Республикасы законнарында каралган үз гаилә әгъзаларының керемнәре, чыгымнары, мөлкәте һәм мөлкәти характердагы йөкләмәләре турында белешмәләр, шулай ук хатынының (иренә) һәм балигы булмаган балаларының керемнәре, чыгымнары, мөлкәте һәм мөлкәти характердагы йөкләмәләре турында белешмәләр бирергә бурычлы.

16. Муниципаль хезмэткэр яллаучы вәкиленә, Россия Федерациясе прокуратурасы органнарына яки башка дәүләт органнарына, аны коррупцион хокук бозулар кылуга тарту максатларында, нинди дә булса затларга мөрәжәгать итүнең барлык очраклары турында хәбәр итәргә бурычлы. Коррупцион хокук бозулар кылуга тарту максатларында мөрәжәгать итү фактлары турында хәбәрнамә, әлеге фактлар буенча тикшерү уздырылган яки үткәрелгән очраклардан тыш, муниципаль хезмэткәрнең вазыйфай бурычы булып тора.

17. Муниципаль хезмэткәргә физик һәм юридик затлардан (бүләкләр, акчалата бүләк, ссудалар, матди характердагы хезмәтләр, күнел ачу, ял итү, транспорттан файдаланган өчен түләү һәм башка бүләкләүләр) вазыйфай бурычларын үтәүгә бәйле рәвештә бүләкләр алу тыела. Беркетмә чаралары, хезмэт командировкалары һәм башка рәсми чаралар белән бәйле рәвештә муниципаль хезмэткәрләргә алынган бүләкләр жирле үзидарә органы милке дип таныла һәм муниципаль хезмэткәрләргә акт буенча жирле үзидарә органына тапшырыла, анда ул муниципаль хезмэт вазыйфасын били, Россия Федерациясе законнарында билгеләнгән очраклардан тыш.

18. Муниципаль хезмэткәр дәүләт органында яки жирле үзидарә органында гамәлдә булган Россия Федерациясе законнары нигезендә кабул ителгән нормаларны һәм таләпләрне үтәгәндә хезмэт мәгълүматын эшкәртә һәм тапшыра ала.

19. Муниципаль хезмэткәр мәгълүматның куркынычсызлыгын һәм конфиденциальлеген тәмин итү буенча тиешле чаралар күрергә, рөхсәт ителмәгән килешүе өчен җавап тотарга тиеш.

20. Җитәкче булган муниципаль хезмэткәр муниципаль хезмэткәрләргә сәяси партияләр, башка иҗтимагый һәм дини берләшмәләр эшчәнлегендә катнашырга мәҗбүр итү очракларына юл куймаска тиеш.

21. Башка муниципаль хезмэткәрләргә карата оештыру-боеру вәкаләтләре бирелгән муниципаль хезмэткәр алар өчен профессиональлек, мактауга лаек Репутация үрнәге булырга, жирле үзидарә органында яисә аның бүлекчәсендә мораль-психологик климат формалашуга ярдәм итәргә тиеш.

22. Башка муниципаль хезмэткәрләргә карата оештыру-боеру вәкаләтләре бирелгән муниципаль хезмэткәр чакырылган:

а) мәнфәгатьләр каршылыгын булдырмау һәм җайга салу буенча чаралар күрергә;

б) коррупцияне кисәтү буенча чаралар күрергә;

в) муниципаль хезмэткәрләргә сәяси партияләр һәм иҗтимагый берләшмәләр эшчәнлегендә катнашырга мәҗбүр итү очракларына юл куймаска.

23. Муниципаль хезмэткәр башка муниципаль хезмэткәрләргә карата оештыру-боеру вәкаләтләре бирелгән муниципаль хезмэткәр үзенә буйсынган муниципаль хезмэткәрләргә коррупцион куркыныч тотышына юл куймауларына, үз-үзләрен тотышына намуслылык, гаделлек һәм гаделлек үрнәген күрсәтергә тиеш.

24. Муниципаль хезмэткәр башка муниципаль хезмэткәрләргә карата оештыру-боеру вәкаләтләре бирелгән муниципаль хезмэткәр, әгәр дә ул мондый гамәлләрне яисә гамәл кылмаска юл куймаса, этика принциптарын һәм

хезмэт тәртибе кагыйдэләрен бозучы хезмәткәрләренң гамәлләре яки гамәлләре өчен Россия Федерациясе законнары нигезендә җавап тота.

IV. Муниципаль хезмәткәрләренң хезмәт урынында үз-үзен тотышы буенча тәкъдим итүче этик кагыйдәләр

25. Муниципаль хезмәткәргә хезмәт урынында кеше, аның хокуклары һәм ирекләре-иң югары хезинә, һәм һәр граждән шәхси тормышының кагылгысызлыгына, шәхси һәм гаилә серенә, намусын, абруен, үзенң яхшы исемен яклауга хокуклы.

26. Муниципаль хезмәткәр үз-үзен тотышында тыелып кала:

а) женес, яше, расасы, милләте, теле, граждәнлыгы, социаль, мөлкәти яки гаилә хәле, сәяси яки дини өстенлек бирү билгеләре буенча дискриминацион характердагы теләсә кайсы төр әйтемнәр һәм гамәлләр;

б) дорфалык, кимсетүчәнлек, гаепсезлек, алдан кисәтүләр, хокуксыз, лаексыз гаепләүләр күрсәтү;

в) янаулар, мыскыллау белдерүләр яки реплик, нормаль аралашуга комачаулаучы яки хокукка каршы тәртипне китереп чыгаручы гамәлләр;

г) хезмәт киңәшмәләре, әңгәмәләр, граждәннар белән бүтән хезмәт аралашу вакытында тәмәке тарту;

д) әйләнә-тирәдәгеләр тарафыннан ришвәт алырга ризалык яки ришвәт бирү турындагы үтенеч буларак кабул ителергә мөмкин булган теләсә нинди әйтемнәр, жестлар, гамәлләр.

27. Муниципаль хезмәткәрләр коллективта эшлекле мөнәсәбәтләр урнаштыруга һәм бер-берсе белән конструктив хезмәттәшлек урнаштыруга ярдәм итәргә тиеш. Муниципаль хезмәткәрләр әдәпле, ягымлы, әдәпле, игътибарлы булырга һәм граждәннар белән аралашуда түземлек күрсәтергә тиеш.

28. Муниципаль хезмәткәрнң тышкы кыяфәте, хезмәт шартлары һәм хезмәт чарасы форматына бәйлә рәвештә, граждәннарның дәүләт органнарына һәм жирле үзидарә органнарына ихтирамлы мөнәсәбәтенә, рәсмилеге, тыйнаклығы, традициясе, пөхтәлегә белән аерылып торган гомум кабул ителгән эш стилиенә туры килергә тиеш. Тышкы кыяфәтне формалаштырганда районның жирле үзидарә органнары муниципаль хезмәткәрләренә эш итәргә тиешле төп кагыйдә-киемдә эшлекле стильне саклау. Төп элемент булып эшлекле костюм тора.

V. Кодекс нигезләмәләрен бозган өчен җаваплылык

29. Муниципаль хезмәткәрләргә Кодекс нигезләмәләрен бозу факты Чүпрәле муниципаль районы жирле үзидарә органнарында муниципаль хезмәткәрләренң, муниципаль вазыйфаны биләүче затларның хезмәт тәртибе таләпләрен үтәү һәм мәнфәгатләр конфликтын җайга салу буенча комиссия утырышында каралырга тиеш, һәм, Россия Федерациясе законнарында каралган очракларда, муниципаль хезмәткәргә юридик җаваплылык чараларын куллануга китерә.

Муниципаль хезмәткәрләр тарафыннан Кодекс нигезләмәләрен үтәү аттестацияләр үткәргәндә, югарыдагы вазифаларга тәкъдим итү өчен кадрлар

резервын формалаштырганда, шулай ук дисциплинар жэза биргәндә исәпкә алына.